

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 31 marca 2026 r.

Poz. 1736

WOJEWODA LUBELSKI

PN-II.4131.86.2026

Lublin, dnia 30 marca 2026 r.

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

stwierdzające nieważność uchwały Nr XVIII/134/26 Rady Gminy Wiryki z dnia 27 lutego 2026 r. w sprawie nadania Statutu Gminnej Biblioteki Publicznej w Wirykach, w części obejmującej § 5 ust. 2 statutu, stanowiącego załącznik do uchwały

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XVIII/134/26 Rady Gminy Wiryki z dnia 27 lutego 2026 r. w sprawie nadania Statutu Gminnej Biblioteki Publicznej w Wirykach, w części obejmującej § 5 ust. 2 statutu, stanowiącego załącznik do uchwały.

Uzasadnienie

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 4 marca 2026 r.

Przedmiotową uchwałą Rada Gminy Wiryki nadała Statut Gminnej Bibliotece Publicznej w Wirykach, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

Ogólne zasady działania bibliotek określa ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2393).

W zakresie nieuregulowanym ustawą do bibliotek stosuje się odpowiednio przepisy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (art. 2 ustawy o bibliotekach).

Zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt 2 ustawy o bibliotekach, organizatorami bibliotek są jednostki samorządu terytorialnego.

W art. 11 ustawa o bibliotekach stanowi zaś, że biblioteka stanowiąca samodzielną jednostkę organizacyjną działa na podstawie aktu o utworzeniu biblioteki oraz statutu nadanego przez organizatora (ust. 1).

Statut określa w szczególności:

- 1) cele i zadania biblioteki;
- 2) organy biblioteki i jej organizację, w tym zakres działania i lokalizację filii oraz oddziałów;

- 3) nazwę jednostki sprawującej nadzór merytoryczny nad działalnością biblioteki – w odniesieniu do biblioteki wchodzącej w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej;
- 4) źródła finansowania działalności biblioteki (ust. 3).

Jak stanowi § 5 ust. 2 Statutu, stanowiącego załącznik do przedmiotowej uchwały, w *Bibliotece nie działają organizacje związkowe ani stowarzyszenia twórców*.

W ocenie organu nadzoru przedmiotowa regulacja została podjęta z przekroczeniem granic upoważnienia przysługującego Radzie Gminy.

Zakresem regulacji statutu gminnej biblioteki nie może być kwestia funkcjonowania bądź braku organizacji związkowych i stowarzyszeń twórców, które mogą występować niezależnie od tych unormowań. Co więcej, wolność zrzeszania się stanowi zasadę konstytucyjną i przepis uchwały nie może jej wyłączać.

Nie ma przy tym znaczenia, czy aktualnie w instytucji kultury nie działają żadne organizacje związkowe czy też stowarzyszenia twórców, nie można bowiem wykluczyć, iż takie organizacje powstaną. Podejmowana przez Radę uchwała jest aktem prawa miejscowego, cechować musi ją zatem abstrakcyjność i generalność norm prawnych zawartych w jej przepisach.

Należy przy tym podkreślić, że ww. unormowanie uchwały nie może być traktowane jako zapis o charakterze wyłącznie informacyjnym. W wyroku z dnia 9 kwietnia 2014 r. (sygn. akt I OSK 160/14) NSA uznał, iż brak podstaw prawnych do zamieszczania w aktach administracyjnych postanowień o charakterze informacyjnym. Akt administracyjny stanowi rozstrzygnięcie określonych kwestii, a nie zapisy informacyjne. Umieszczenie zatem w uchwale zapisu powoduje, iż nabiera on charakteru rozstrzygającego.

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, realizując przysługujące mu kompetencje powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu ustawowym. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (wyrok NSA z dnia 14 grudnia 2011 r., sygn. akt II OSK 2058/11). Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XVIII/134/26 we wskazanym zakresie jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Wojewoda Lubelski

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Wiryki
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Wiryki